

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

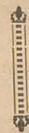
REDACTOR: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU.

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU**ABONAMENTELE**se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

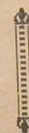
Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU

FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR:JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I: P. Anastasescu-Simionescu cu Ion G. Săndulescu-Nănoveanu.**Curtea de apel din București, secțiunea I: I. Moisescu, Gerșiu Bernard și alții cu Ministerul public.*JURISPRUDENȚA STRĂINĂ.— *Observație de S. R.***JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ****INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE**

SECȚIUNEA I

Audiența dela 10 Martie 1910

Președinta d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

P. Anastasescu-Simionescu cu Ion G. Săndulescu-Nănoveanu

SUCCESIUNE. — RUDENIE. — STABILIREA GRADULUI. — PROBA TESTIMONIALĂ. — REGULELE CARI GUVERNEAZĂ ADMINISTRAREA ACESTEI PROBE.

Regulele cari urmează a se aplică la admisibilitatea probei cu martori pentru dovedirea rudenii în grad succesibil într'o acțiune în petițiune de ereditate și la ascultarea și credința ce trebuie să facă arătările acelor martori, sunt acele cari erau în vigoare în momentul când judecata a încuviințat această probă, iar nu dispozițiunile legiuirilor în vigoare la epocile când au trăit diferitele persoane al căror grad de rudenie trebuie stabilit.

No. 151.— Casată, în urma recursului făcut de P. Anastasescu-Simionescu, deciziunea Curței de apel din București, secțiunea III, No. 191 din 1904, dată în proces cu Ion G. Săndulescu-Nănoveanu.

S'au ascultat: d-nii avocați Cancicof și Take Ionescu, în dezvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Ion G. Săndulescu-Nănoveanu, în combateri

Curtea, deliberând,**Asupra motivelor de casare invocate :**

«Exces de putere prin reaua aplicare a art. 41 din partea 6, cap. e. cod. Caragea. În adevăr, onor. Curte înlătură toate depozitiile martorilor noștri audiați la Curte, ca fiind martori din auzite ceiace nu ar fi primit de legiuirea codului Caragea; ori, în speța noastră nu poate avea nici o aplicațiune codul Caragea. Ce erau chemați a spune martorii azi? Cunoștințele lor personale actuale despre rudenia unor persoane ce au murit de mult. Aceste cunoștințe le au și azi, ei sunt invocați și audiați azi sub codul actual de procedură și actualul cod civil, deci rău Curtea aplică legiuirea Caragea.

«Mai mult decât atât, chiar aplicațiunea dispozițiunii din codul Caragea este greșit făcută, mărturia despre o mărturie iar nu constatarea unei stări de fapt, a unei posesiuni de Stat a rudeniei, ceiace pentru genealogiile de demult nu poate constă decât tocmai în cunoștințele martorului despre credința generală din vremurile trecute.

«Cu teoria Curței, ar fi destul ca cineva să tângăduiască orice rudenie pentru ca să nu mai existe nici un mijloc de a o stabili.

Având în vedere că prin decizia supusă recursului Curtea de apel a respins acțiunea prin care P. Anastasescu-Simionescu a cerut ca intimatul I. G. Săndulescu-Nănoveanu să-i delase în posesiunea și proprietatea sa averea succesorală rămasă pe urma defunctului Marin Nănoveanu, avere asupra căreia intimatul este trimis în posesiune; că, în susținerea acțiunii sale, P. Anastasescu a invocat că este rudă în grad succesibil cu defunctul Marin Nănoveanu și că intimatul nu ar avea o asemenea calitate; că, pentru a-și dovedi rudenia în grad succesibil cu defunctul Marin Nănoveanu, decedat în 1887 sub imperiul codului civil actual, recurentul P. Anastasescu a cerut în apel să i se mai asculte și alți martori în afară de cei audiați la tribunal, cerere care a fost admisă de Curtea de apel;

Considerând că Curtea de apel a înlăturat arătările martorilor audiați pentru prima oară înaintea sa, pentru motivul că acei martori fac numai niște afirmațiuni din

auzite dela alți martori, morți de mult, astfel că fiind niște martori ai martorilor nu pot să fie ținute în seamă, conform art. 41 dela partea VI cap. 2 din codul Caragea dela martori;

Considerând că este constant că Marin Nănoveanu, despre a cărui succesiune este vorba, a încetat din viață în anul 1887, adică sub imperiul codului civil actual;

Considerând că pentru a stabili gradul de rudenie al părților în proces cu sus numitul defunct, martorii au trebuit să se ridice cu arătările lor până la rude cari au trăit și încetat din viață sub imperiul codului lui Caragea;

Considerând că, relativ la admisibilitatea probei cu martori pentru dovedirea rudeniei în grad succesibil într'o acțiune în petițiune de ereditate și relativ la ascultarea și credința ce trebuie să facă arătările acelor martori, se aplică prescripțiunile legii în vigoare în momentul când judecata a încuviințat această probă, iar nu dispozițiunile legiuitorilor în vigoare la epocile când au trăit diferitele persoane cari constituiesc gradele de rudenie; că prin urmare, în speță, pentru martorii propuși urmând a se aplica prescripțiunile codului civil acum în vigoare, iar nu acelea ale legiuitorilor Caragea, numai pîntr'o greșită aplicație a dispozițiilor codului Caragea și printr'un învederat exces de putere, Curtea de apel a înlăturat dovada ce rezultă din depozițiile martorilor propuși de recurent, pe motiv că sunt martori din auzite, și arătările lor nu trebuiesc ținute în seamă, privând astfel pe recurent de singura dovadă legală ce putea să aibă pentru stabilirea rudeniei sale cu defunctul;

Că, prin urmare, motivul de casare este fondat și cată să fie admis.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 6 Maiu 1910

Președinta d-lui D. G. Maxim, consilier

I. Moisescu, Gerșiu Bernard și alții cu Ministerul public
(Fraudele dela Vama Poștei)

VAMĂ.— FRAUDĂ.— AGENT PROVOCATOR.— PEDEPSIREA LUI.— COMERCIAINT.— DACĂ POATE FI FĂCUT PASIBIL DE PENALITATEA PREVĂZUTĂ DE ART. 43 DIN LEGEA VAMALĂ.

VAMĂ.— AGENT PROVOCATOR.— COMERCIAINT.— DACĂ I SE POATE APLICA DISPOZIȚIUNILE PENALE PRIVITOARE LA COMPLICITATE ȘI AGENȚI PROVOCATORI.

ABSOLVIRE.— DACĂ CEL ABSOLVIT POATE FI APĂRAT DE PLATA DAUNELOR — ART. 11 PR. PENALĂ.

DELICT VAMAL.— ELEMENTE.— INTENȚIUNE FRAUDULOASĂ.— ART. 215 LEGEA VĂMLOR.

1° Din toată economia legii vamale reese că comerciantul este eliminat în mod intenționat dintre

persoanele pasibile de aplicațiunea art. 43 din lege, care pedepsește pe agenții vamali, comisionari sau orce altă persoană servind de intermediar între comercianți și birourile vamale, când vor fi dovediți că au înlesnit contrabanda sau au favorizat importări sau exportări în fraudă drepturilor vămei.

2° Dispozițiunile codului penal privitoare la complicitate și la agenții provocatori în special, deși se aplică la delictele speciale prevăzute în diferite legiuri, totuș în materie vamală, unde legiuitorul negăsind cu cale în interesul social să treacă și pe comercianți între acei cari pot fi pedepsiți pentru delictul prescriș de art. 43 din legea generală a vămilor, urmează că comerciantul nu poate fi urmărit nici pentru că a servit de agent provocator la un fapt privit delict pentru autorul material, dar pentru care nu poate fi pedepsit în mod legal de-l-ar fi săvârșit chiar singur.

3° În deosebire de achitare, absolvirea care, prin art. 11 din procedura penală, e pusă pe aceeaș linie cu condamnarea, nu apără pe cel absolvit de a sureri o condamnățiune la daune față de cel vătămat.

4° În materie de delictes vamale, legiuitorul cere în mod imperios existența intențiunei frauduloase, element care nu e cerut când e vorba de contravențiuni vamale propriu zise și de contrabandă, deoarece în această materie legiuitorul, prin art. 215, a derogat dela dreptul comun.

Curtea,

Asupra apelurilor introduse de către d-l prim-procuror al tribunalului Ilfov, de Ministerul de finance și de inculpații Isac Moisescu, Gerșiu Bernard, Gustav Schiller, Const. Domide, Const. Rizu, Gh. Sâmboteanu și Alexandru Simionescu, contra sentințelor corecționale ale tribunalului Ilfov, secțiunea I, No. 577 din 1909 și No. . . . prin care acești inculpați au fost condamnați: Moisescu și Bernard la câte un an închisoare corecțională, Domide, Rizu și Sâmboteanu la câte șase luni închisoare, iar Simionescu și Schiller la câte patru luni închisoare, pentrucă au comis delictul prevăzut de art. 43 din legea generală a vămilor: Moisescu, ca agent provocator; Simionescu, ca complice, iar ceilalți ca autori ai unor declarațiuni și verificări false, cu ocaziunea mai multor importuri de mărfuri, și să plătească Ministerului de finance suma de 11.700 lei și cheltueli de procedură, și prin cari s'au achitat pe inculpații Teodor Ionescu, Gheorghe Lazăr și Ștefan Stamate, urmăriți ca complici la acelaș delict vamal;

Având în vedere că, din instrucțiunea urmată la prima instanță și înaintea Curței, rezultă stabilite faptele astfel precum sunt relatate în sentința apelată, și anume: că Moiescu, în exercițiul comerțului său, importând prin oficiul vamal «Poșta», din Capitală, cantități însemnate de mărfuri din străinătate, în scop de a obține la ele o taxare mai joasă decât aceea ce o prevede tariful în vigoare, a dat instrucțiuni procuristului său Gerșiu Bernard, de a se înțelege cu funcționarii taxatori cari vor primi propunerea și astfel, pedeparte, Gerșiu Bernard, ascultând de aceste instrucțiuni, a alcătuit declarațiuni false în privința mărfurilor importate, cu conținut deosebit și pentru mărfuri ce se taxează mai jos ca cele ce în realitate se primeau în pachetele postale, iar taxatorii Domide și Rizu, de conivență cu zisul procurist, în exercițiul funcțiunii lor, au primit ca bune declarațiunile false și au făcut, la rândul lor, verificări și taxări false, după declarațiunile prezentate de Gerșiu, în numele lui Moiescu, și nu după felul și calitatea mărfurilor ce se importau în realitate.

Instrucțiunea a stabilit că, în scop de a putea săvârși asemenea fraude, petrecute în intervalul dela Aprilie 1907 până în Aprilie 1908, și pentru a surprinde buna credință a celorlalți funcționari vamali, însărcinați cu privilegierea întocmirii unor operațiuni einstite, inculpatul Bernard, de acord cu patronul său și funcționarii abuzivi, au înlăturat garanția pe care o prevede legiuitorul vamal prin art. 79 și 80 din legea specială, tocmai în interesul stabilirii identității fiecărui fel de marfă prevăzut în declarațiuni, și astfel în loc de facturile, scrisorile de trăsură sau polițele de caric originale ale mărfurilor supuse vămuirii, el alătură la declarațiunile vamale acte de origină ale altor mărfuri vechi, vămuite anterior, trecând în declarațiuni un conținut identic cu al acestor acte și facturi vechi, stabilindu-se astfel că în acest mod Bernard a trecut cu 13 declarațiuni, model No. 1, mărfuri de altă calitate și uneori de altă natură decât cele ce se vămuiau cu ajutorul inculpatului Constantin Domide; cu alte 17 declarațiuni, acelaș model, mărturi cu ajutorul inculpatului Constantin Rizu, și că a introdus asemenea mărfuri în aceleași condițiuni cu 15 declarațiuni, prin verificarea inculpatului Gh. Sâmboteanu, a cărni rea credință nu s'a stabilit; și că, în fine, deosebit de aceste declarațiuni, pe larg menționate în sentința tribunalului, cu adnotarea sumelor cu care s'a păgubit fiscul cu ocazia fiecăreia din ele, acelaș Bernard, cu ajutorul taxatorilor Domide și Rizu, au făcut alte patru lichidări și verificări false, după modelul No. X, obținând și în acest mod taxarea unor mărfuri cu totul de altă natură decât aceia ce eră în realitate, căci după chitanțele de incasare cu No. 4330, 14911 și 542, se vede că Domide a taxat lână, pâine și evantaile de hârtie, iar cu facturile obținute în copii și una originală a expeditorilor, se vede că în două colete se află mătasa și în unul panglicii de mătasa, iar după

chitanța No. 4548 se vede că Rizu a taxat mătasa ce se află în colet drept pâine, păgubindu-se fiscul prin toate aceste declarațiuni și verificări false, cu ajutorul lui Domide și Rizu, cu suma de 11.700 lei, iar prin surprinderea taxatorului Sâmboteanu, cu suma de 4500 lei.

Instrucțiunea a fost pusă pe urma descoperirii faptelor, prin împrejurarea că a găsit, în primul loc, că în ziua de 28 Februarie 1908, inculpatul Gustav Schiller, intermediarul comerciantului Jacques Rosenberg, a prezentat în numele acestuia declarațiunea de import No. 43923, în dublu exemplar, conform legii, trecând în cel original rămas la oficiu alte mărfuri decât cele ce în realitate urmau a fi vămuite, și pe cari mărfuri închipuite Domide le taxează la suma de 165 lei 70 bani, iar în exemplarul netimbrat al declarațiunii, ce urmă a fi prezentat comerciantului Schiller, trece mărfurile reale impuse cu o taxă mai ridicată și pe cari acelaș Domide le taxează cu suma de 861 lei 35 bani ca drept vamal, eliberându-se chiar de inculpatul Alex. Simionescu chitanță pe această sumă, deși nu se percepuse decât suma de 165 lei, însemnată pe declarația originală, și reușind astfel Schiller cu Domide a fraudă fiscul cu suma de 695 lei 35 bani, diferența între ceace s'a incasat și suma primită dela Rosenberg, și de care Schiller declară că s'a folosit inculpatul Domide.

Considerând că falsificarea declarațiunilor și a verificărilor, în sensul menționat în sentința primei instanțe, s'a stabilit prin constatarea neconcordanței declarațiunilor cu facturile și certificatele de origină ce s'au găsit unele în original și altele s'au obținut în copii de pe facturile referitoare la mărfurile ce s'au taxat după un tarif redus, ca și cum ar fi fost de alt conținut și prin controlarea registrului-jurnal și al registrului de asigurări al lui Moiescu, în care sunt trecute numai facturile mărfurilor primite în realitate, și nu ale celor ce se vămuiau și cari priveau mărfuri primite înainte și trecute dar la alte posturi în registre;

Că, intrucât este cert că în magazinul de manufactură al lui Moiescu se întreprind anual afaceri însemnate, bănuiala care a provocat cercetările judiciare a fost pe deplin motivată prin împrejurarea că numitul, departe de a se conforma dispozițiunii art. 30 din codul comercial care obligă pe comercianți de a ține facturile cel puțin 2 ani, nu le posedă decât în mic număr și acestea în mod neregulat, astfel că această situațiune a pus în dificultăți urmărirea și stabilirea certă a cuantumului incasărilor în raport cu declarațiunile incriminate, încât din acest punct de vedere vina neregularității fiind a inculpatului Moiescu, fără temeiul susține neregularitatea procederei instrucțiunii sub cuvânt că nu s'a alăturat dela început ei numai după multe încercări facturile adevărate la declarațiunile incriminate, ca să se ajungă la stabilirea diferențelor incasate în minus de fisc, sau că n'ar fi concordantă în această apropiere;

Că, în tot cazul, chiar dacă pentru câteva din aceste declarațiuni vamale s'a dovedit înaintea Curței că sunt trecute în registrul lui Moisescu cu câteva zile înainte de scoaterea mărfurilor din vamă, totuși observațiunea semnalată nu este suficientă spre a nimici temeinicia inculpării, care a ajuns din controlarea conținutului acestora și registre și acte semnalate la rezultatul cert că mărfurile ce se pretind că trebuiau vămuite, în locul celor declarate, și a căror importare prin oficiul vamal este necontestată, nu se găsesc cu drepturi de vamă încasate și aceasta reese și mai evident în lichidările operate cu model No. X, ce se efectuează fără multe formalități și care operațiuni denotă cu prisos reaua credință în dauna fiscoi. Și în realitate, dacă operațiunile vămuirii se făceau sincer și conform regulilor stabilite, chiar lipsind numeroase facturi, inculpații având registrul jurnal al lui Moisescu, și numeroase copii de pe facturi adunate dela fabrici și expeditori, ușor puteau înlătură neconcordanțele stabilite de inculpare, dacă în loc de a arăta nepotrivirile de dată semnalate, ar lămurii în unire cu Moisescu sumele plătite pentru mărfurile ce se pretinde că pe nedrept instrucțiunea și autoritățile administrative le privesc ca intrate în realitate în locul celor declarate și verificate cu rea credință. Ori, nici nu s'a cercat asemenea dovadă și rămân deci în ființă constatările instrucțiunii ce stabilesc sumele fraudate.

În ce privește pe inculpatul I. Moisescu :

Având în vedere că din probele dezvoltate în sentința tribunalului, și în special din depunerea fostului său contabil Thal și adnotările pe care le-a făcut inculpatul cu registrul său a sumelor ce în realitate trebuiau plătite ca drepturi vamale, probe ce n'au putut fi combătute înaintea Curței, reese cu suficientă faptul ce i se impută și anume că a servit de agent provocator procuristului său Gerșiu Bernard, prin instrucțiunile ce i le dădea de a săvârși fraudele constatate, de conivență cu taxatorii cari au aderat în desăvârșirea manoperilor întrebunțate în prejudiciul fiscoi ;

Că, date fiind aceste circumstanțe, nu se poate zice că nu există dovezi în fapt a instrucțiunilor ce se impută inculpatului că a dat procuristului său, în lipsa unor martori cari să le fi auzit, căci de vreme ce Gerșiu Bernard avea însărcinarea vămuirii și Moisescu îi dădea facturile și actele de origină spre a obține verificările mărfurilor și controlă ulterior sumele plătite ca drepturi vamale, și intrucât de diferențele cu care se prejudică fiscoi profită acesta din urmă, rezultă că aceste operațiuni se efectuează după concertul ambilor inculpați și ale instrucțiunilor pe care patronul le dădea procuristului ;

Că e conivența lui Moisescu se stabilește apoi, nu numai din faptul lipsei de interes pentru procurist și taxatorii vamali în aceste falșuri de care în modul desăvârșirii lor n'a profitat decât Moisescu, și la care n'ar fi putut avea interes decât dacă acesta din urmă, față cu avan-

tajiiile ce i le oferea sistemul practicat, le-ar fi oferit ulterior beneficii, dar apoi și din împrejurarea că Moisescu, contrar celor ce a stabilit instrucțiunea și celor ce arată chiar Bernard la interogatoriile sale, se arată dela început, la 7 Martie 1908, când a fost întâia oară întrebat de judecătorul de instrucțiune, ca aproape străin contabilității sale, că ținerea facturilor privește pe contabil, și dacă are sau nu în biroul său declarațiuni vamale, la cunoștința sa e că nu se păstrează, când atât Thal cât și Bernard arată că Moisescu, când eră în țară, primea facturile, le trimetea spre vămuirea mărfurilor și personal controlă ulterior rezultatul operațiunilor. Astfel, este inutilă citarea judecătoresc cerută de inculpat, spre a stabili că n'a refuzat facturile, căci declarațiunile inculpatului sunt prevăzute în procesul-verbal citat ;

Având în vedere că cooperatiunea inculpatului Moisescu în chipul specificat mai sus fiind stabilită înaintea acestei Curți, chestiunea ce urmează a fi rezolvată este aceea de a se ști dacă faptul său poate fi calificat ca provocațiune la delictul special, prevăzut de art. 43 din legea generală a vămilor, așa după cum s'a cerut Curței și s'a calificat de prima instanță ;

Considerând că noua lege generală a vămilor a menținut aproape literal prin sus citatul art. 43 vechia dispozițiune alin. a din art. 50 prin care pedepsește pe agenții vamali, comisionarii-expeditori sau orice alte persoane servind de intermediari între comercianți și biurourile vamale, cari sunt dovediți că au înlesnit contrabande sau au favorizat, prin declarațiuni și verificări falșe, ori prin alte mijloace, importări sau exportări în fraudă drepturilor vămei, așa că față cu această dispozițiune, este constant că deși asemenea fapte puteau fi reprimate în baza dispozițiunilor din dreptul penal ordinar, legiuitorul vamal a găsit de cuviință să-le prevadă anume în lege și să creeze o infracțiune specială, pedepsită mai ușor de cum legea penală reprimă faptele de falș în actele publice ;

Considerând că, intrucât legiuitorul vamal, în redacțiunea textului specifică anume persoanele pe cari le privește ca deliciente dacă, prin mijloacele enunțate în dispozițiunea ce ne preocupă, săvârșesc fraude în dauna fiscoi, urmează neapărat că represiunea trebuie mărginită în limitele dictate de legiuitor, chiar în ipoteza când excepțiunea de impunitate, creată în favoarea celor eliminați din text, nu 'și-ar găsi justificare. Și, în adevăr, principiile dominante ce călăuzesc societățile organizate decretează că numai legiuitorul este îndrituit a determina care anume și în ce anume împrejurări faptele săvârșite ating ordinea publică și siguranța generală și trebuie deci ocrotită societatea prin represiune contra celor ce înfrâng dispozițiunile ce le sancționează. Ar fi cel mai mare abuz și atentat la libertățile naturale ale omului, dacă s'ar permite, pe calea judecătorești, de a se adăuga prin analogie la numărul și felul infracțiunilor penale enumerate în

lege, oricât de imoral ar părea faptul nepedepsit de legiuitorul penal, precum de asemenea s'ar ajunge la acelaș rezultat dacă în acelaș mod s'ar cerca să se aplice măsurile de represiune și altor persoane afară de acelea pe care a căutat să le vizeze în mod limitativ legiuitorul. Domeniul judecătorului este deci mărginit, și chiar dacă dânsul ar vedea un progres în considerațiunea ca infracțiune a unui fapt nepermis și omis de legiuitorul penal, sau dacă omisiunea s'ar referi numai la persoane nevizate de textul ce califică infracțiunea și pe care deci nu le socoate pasibile de pedeapsă, el nu poate decât cel mult să indice legiuitorului lacuna, ca acesta, în luminele sale, și în conducerea sa de principiile echității și moralei să-și dea sprijinul în stabilirea mai generală a acestei represiuni restrânse și în aplicarea ei la cazurile pe care nu le-a avut până acum în vedere;

Considerând că odată stabilită această îngrădire a judecătorului în aplicarea textelor penale, cu atât mai mult urmează a se avea în vedere acest principiu, în specie, pentru motivul că din toată economia legii vamale reese că legiuitorul în mod intenționat a eliminat pe comerciantul însuși dintre persoanele pe care le-a făcut pasibile de aplicațiunea art. 43 din lege, căci dacă ne referim la rațiunea ce l'a îndrumat în edictarea acestei măsuri, lesne se poate vedea că atunci când a fost vorba de comisionarii-expeditori și intermediarii dintre comercianți și biurourile vamale, a avut în fața sa persoane fără interes apropiat operațiunilor de vămuire, cari și găsesc în declarațiunile de vămuire exercițiul unei profesiuni, ce le asigură, în cele de mai multe ori, prin frecuența zilnică a operațiunilor, o însărcinare specială și quasi-oficială pe lângă biurourile vamale, în baza căreia li se acordă încredere și de care abuzând, legiuitorul a căutat să-i infereze cu o pedeapsă severă, întocmai ca și pe funcționarii vamali cari se lasă ademeniți, a fi corupți și se folosesc de libertatea ce li se acordă în aprecierea aplicațiunii tarifului vamal spre a face verificări false și a fraudă fiscalul. Nu se întâmplă, însă, acelaș lucru cu comerciantul însuși, care contribuind singur la neplata taxelor legale ori reducerea lor, chiar prin asemenea manopere de fraudă, se află într'o situațiune psihologică excepțională, luptând pentru avutul lui; ca unul care se găsește între împlinirea conștiințioasă a datoriei, ce impune fiecărui om onest de a atribui și recunoaște drepturile semenilor săi și mai cu seamă ale Statului, și interesul propriu ce-l are de a-și scuti pe cât posibil lucrul de taxele vamale. Astfel, legiuitorul a ținut seamă de această situațiune deosebită a comerciantului care caută să-și scape averea de onerarea ei chiar cu taxe legale și a fost cu el mai indulgent, mulțumindu-se a-i inflige numai amenda civilă prescrisă de art. 89 din lege, care privește drept contravențiune orice deosebire constatată între arătarea unei declarațiuni de import și rezultatul verificării. Nici nu se poate presupune că legiuitorul a fost animat de tendința înăspririi pedepsei comerciantului

fraudulos, și pentru motivul că textul nou al art. 43, fiind reproducerea literală a vechiului text, ce se interpretează în acelaș mod (a se vedea deciziunea Inaltei Curți de casație, secția II, No. 710 din 1897, Bult. pag. 1505), ca inaplicabil comerciantului însuși, negreșit că noul legiuitor dacă voia să înlătore posibilitatea reînnoirii unei atare interpretări, s'ar fi grăbit să lămurească situațiunea, căci știut este că legiuitorului vamal nu i se poate imputa că propovăduiește întreținerea unor sentimente ostile fiscalului ca să credem că n'a luat o măsură pe care ar fi găsit-o utilă pentru fisc și în interesul general. Intrucât dar legiuitorul a pedepsit numai cu amendă civilă pe comerciantul care a săvârșit contravențiunea prescrisă de art. 89 din lege, amendă a cărei împlinire poate fi cerută instanțelor ordinare și contra comerciantului, care deosebit de declarațiunea nesinceră s'a făcut vinovat de înțelegere cu agenții vamali și a obținut verificări false (decizia secțiunii a III a Inaltei Curți de casație No. 336 din 13 Noembrie 1909), dar care nu poate fi privită ca o represiune a unui asemenea fapt grav, urmează că, în lipsa unei sancțiuni penale, este locul ca judecătorul constatând existența faptului imputat și neprevăderea lui prin textul de lege ce se ocupă numai de ceilalți delinquenți, să pronunțe absoluțiunea prescrisă de art. 10 din procedura penală;

Considerând că intrucât inculpatul Moiescu s'a făcut culpabil, după cum se arată mai sus, că a servit de agent provocator prepusului său în săvârșirea delictului prescris de art. 43 din legea vamală și dânsul opune că nu i se poate aplica nici represiunea în ce privește provocațiunea, urmează a se vedea dacă poate fi urmărit ca agent provocator, așa după cum se cere de Ministerul public și partea civilă, față cu împrejurarea stabilită că legea nu-l pedepsește ca autor material în cazul când personal ar fi săvârșit delictul;

Considerând că, dacă dispozițiunile din codul penal privitoare la complicitate și în particular asupra agenților provocatori, se aplică la delictele speciale prevăzute în diferitele legiuri, așa că din acest punct de vedere nu s'ar putea face nici o obiecțiune, totuși în cazul de față fiind vorba de exonerarea personală a comerciantului, pe care legiuitorul vamal n'a găsit nevoie, în interesul social, să-l treacă între acei cari pot fi pedepsiți pentru delictul prescris de art. 43 din legea generală a vămilor, reese necesarmente și ca consecință logică că acelaș comerciant nu poate fi urmărit nici pentru că a servit de agent provocator la un fapt, privit delict pentru autorul material, dar pentru care nu poate fi pedepsit în mod legal de l-ar fi săvârșit singur, și aceasta pentru motivul că, potrivit principiilor ce guvernează materia, agentul provocator nu este privit de legiuitorul penal decât ca un cooperator intelectual la o infracțiune prescrisă de codul penal sau alte legi speciale, cooperare, ce nu poate fi imputată acelu pe care legiuitorul nu-l pedepsește atunci

când săvârșește singur delictul. Această consecință are formal aplicațiune în cazurile de complicitate propriu zisă, întrucât legiuitorul penal, prin art. 48 din cod, a prescris principiul pedepsirii complicelui după natura infracțiunii privită ca comisă de el, ceea ce însemnează că trebuie a se avea în vedere în diferitele cazuri de inculpare pentru complicitate, soluțiunea ce o ia legiuitorul în tratarea personală a complicelui, în ipoteza când dânsul ar fi operat ca autor material. Și, pentru acelaș cuvânt, în provocațiune urmează să ținem seamă de situațiunea legală în care provocatorul ar fi ca autor material, pentru că legiuitorul îl asimilează cu autorul material, atât prin natura participațiunii sale la delict, cât și prin natura pedepsei ce-i aplică, ca unul care, în realitate, nu se deosibește de autorul material decât prin aceea că el cooperează la comiterea infracțiunii prin acte morale; și, dar, nu se poate zice că este un pericol mai mare pentru ordinea publică și pentru societate în acest fel de provocațiune la delict ca în făptuirea directă și personală a faptului incriminat, ca să fie pedepsit numai în cazul dintâiu ;

Considerând că apelantul I. Moisescu, beneficiind de impunitate numai față cu indulgența semnalată a legiuitorului, și Curtea constatând existența faptului imputat, este loc să facă aplicațiunea art. 10 alin. III din procedura penală, și să-l absolve, acordând în acelaș timp cererea Ministerului de finance, în ce privește daunele directe suferite prin îndatorirea ce-i impune solidar cu ceilalți inculpați la plata lor, și aceasta pentru că posibilitatea, în ce privește partea civilă de a cere daune, rezultă precis din art. 11 al procedurii penale, care, prin opozițiune de cazul achitărei, pune absolvirea și condamnarea pe aceeaș linie, întrucât se referă la dreptul celui vătămat și primit de a lua concluziuni în instanța penală.

În ce privește pe inculpatul Gerșiu Bernard :

Având în vedere că numitul a scris el însuș toate declarațiunile de import dovedite false, așa că culpabilitatea sa este cu suficiență stabilită ; și, în fine, că obiecțiunile ce le-a făcut înaintea Curței n'au nici un temei, căci, în specie, deosebit de contravențiunea în privința căreia s'a redactat proces-verbal, legiuitorul vamal autoriză urmărirea autorilor pentru delictul prescris de art. 43 din lege, și, apoi, dovada testimonială ce a cerut spre a stabili obiceiul ce există la oficiul vamal de a se trece în facturi mărfurile cu o valoare superioară, este fără interes, fraudele fiind stabilite prin alterarea adevărului chiar și asupra naturei și felului mărfurilor, și nu numai în ce privește valoarea lor.

În ce privește pe inculpații Const. Domide și Const. Rizu :

Având în vedere că faptele ce li se pun în sarcină fiind pe deplin stabilite, nu pot fi primite obiecțiunile ce le opun în apărarea lor, căci dacă este adevărat că legiuitorul

vamal admite și verificări parțiale, în cazul când taxatorul are de verificat mărfuri de aceeaș natură, speță și calitate, puse în mai multe colete, asemănată în ceea ce privește forma și aproape egale în greutate, și deci taxatorul s'ar putea înșelă în ce privește conținutul mărfurilor ce nu le-a examinat, totuș este de observat că acești inculpați au făcut asemenea verificări false pentru toate coletele din unele declarațiuni vamale, încât nu se mai poate zice că dânsii au făcut erori aplicând însuș sistemul legii. Intențiunea frauduloasă reese din împrejurarea că chiar dacă pentru parte dintre mărfurile verificate sunt nepotriviri cu realitatea în ce privește calitatea, totuș pentru parte din ele aceste nepotriviri există în totul în ce privește natura mărfurilor, fiind cert că cel întâiu Domide a primit cu declarațiunile No. 38105 și 23107, verificat și taxat conform acestor acte, stofe de lână și ciorapi de bumbac, în loc de panglici și dantele de mătase, iar cel al doilea, Rizu, cu declarațiunile No. 19945 și 37430, a primit, verificat și taxat, conform acestor acte, ciorapi de bumbac, în loc de panglici de mătasă, crăcane de sârmă și bucle de piele, în loc de țesături de mătasă. Aceeaș intențiune de fraudă rezultă mai cu seamă pentru ambii inculpați din verificarea coletelor prin întrebuințarea sistemului de lichidare model No. 10, despre care se vorbește mai sus, ce denotă cu prisosință conivența numiților cu procuristul lui Moisescu ; și, în fine, Domide este dovedit și prin arătările lui Schiller, făcute și înaintea Curței, cât și prin faptul falsificării verificării mărfurilor importate de Jacques Rosenberg, cu declarația din 28 Februarie 1908, în care ocaziune, cu scrierea sa proprie, Domide a făcut taxări diferite în actul original și în copie, fraudând fiscul cu 695 lei. Sunt cu totul neintemeiate apărările ce le fac inculpații, în sensul că erau imposibile aceste fraude din cauză că în mecanismul procedurii de vămuire la oficiul menționat, taxatorii variind în rulaș și operațiunea lor fiind supusă privigherei șefilor de vamă la viza declarațiunii și eșirei mărfurilor, nu se puteau săvârși actele incriminate fără cooperațiunea acestor șefi, căci odată ce înțelegerea între Bernard și inculpați eră stabilită, se putea ușor distrage atențiunea șefului de vamă cu ocaziunea vizei declarațiunii, iar în ce privește controlul final la predarea mărfurilor, eră ineficace în sistemul de fraudă întrebuințat, căci dacă cu dibăcie se alăturau la declarațiuni facturi și acte de origină mai vechi, aceste acte concordau la număr cu declarațiunile, așa că puteau trece nebăgate în seamă în marele număr de operațiuni ce se alcătuesc anual la acel oficiu ;

Considerând, în fine, că este nedovedită alegațiunea lui Domide în privința existenței a două rânduri de declarațiuni, din cari s'ar fi distrus câte un original și un duplicat, iar celelalte două, originalul și duplicatul, s'au alipit și formează actele inculpării în afacerea Rosenberg, căci această alegațiune este combătută de Schiller și de

toate constatările rezultate din acte și registre, așa după cum sunt descrise în sentința primei instanțe, și deci, astfel fiind faptele, este inutilă dovada testimonială propusă de citații inculpați, și anume: Domide, spre a stabili că nu dânsul, ci asistentul său, Ghimbășanu, a făcut taxările incriminate, pentru că chiar în cursul instrucției urmată înaintea Curței s'a stabilit că conținutul unor acte de verificare este scris personal de inculpați și în special lichidările model No. X sunt opera lor; că, în ce privește împrejurările ce s'au mai cerut a se dovedi cu martori că verificările s'au făcut în conformitate cu legea; că unii funcționari au operat însuși declarațiunile vamale; că funcționarul Grigoriu a fost dovedit că a semnat o poliță falsă străină de afacere; că Moiescu și-a mărit magazinul, așa că din această cauză au crescut și sumele ce a plătit ca taxe vamale, ulterior descoperirii fraudelor; și, în fine, de a se admite chemarea expertului Hodoș spre a da lămuriri, toate acestea iarăși sunt inutile, pentru că, în primul loc, orce ar spune martorii în privința legalității verificărilor, dovedirea fraudelor rămâne constatată, deasemenea nu se precizează nimic concret în ce privește dovada cerută că funcționarii au făcut însuși operațiunile, n'are nici o înrăurire în cauză chestiunea că Grigoriu ar fi făcut o pretinsă semnătură, străină de afacere, precum de asemenea nu este concludent faptul că Moiescu și-a mărit magazinul, în vedere că Ministerul de finanțe a propus faptul creșterii ulterioare a taxelor numai spre a pune în evidență seriozitatea urmăririi; și, în fine, chemarea în instanță a expertului Hodoș, este iarăși inutilă, căci această măsură o poate lua Curtea numai dacă ar găsi necesar în interesul instrucțiunii, ceea ce nu găsește, fiind cu suficiență stabilită prevențiunea contra inculpaților menționați.

În privința inculpatului Gheorghe Sâmboteanu:

Având în vedere că acestui inculpat i se impută că, în calitate de taxator, fiind delegat a verifica și taxa mărfurile importate, a efectuat verificări false la 15 declarațiuni de mărfuri, menționate în sentința tribunalului, declarațiuni ce au fost alcătuite fals de către Gherșiu Bernard, procuristul lui Moiescu, după instrucțiunile acestuia, cauzând prejudiciu fiscolei în sumă de 4500 lei;

Considerând că, dacă verificările false au fost stabilite prin comparațiunea facturilor originale și a unor copii de facturi de pe cele originale cu actele incriminate, totuși este de observat că numitului Sâmboteanu nu i se impută nici un fals în lichidările model No. 10, iar în ce privește verificările incriminate, se vede că asupra deosebirilor ce există între marfa cumpărată în realitate și aceea ce s'a verificat și taxat, mai cu seamă asupra declarațiunilor No. 22395, 29635, 20334 și 21713, prin ajutorul cărora s'a declarat și verificat nasturi de sticlă și pasmanterii de bumbac, în loc de tul de bumbac și pasmanterii de mătasă; copci de sârmă și țesături de lână în loc de țesături și pasmanterii de mătasă; ciorapi de

bumbac și stofe de lână, în loc de țesături și tul de mătasă, și broderii și ciorapi de bumbac, în loc de dantele și panglici de mătasă; inculpatul a invocat martori spre a stabili că dânsul fiind aglomerat cu numeroase verificări, a iscălit fără control numai actele de verificare ce se dresau de asistenții delegați a-l însoți la operațiuni, și că, în cazurile în cari a operat singur, a avut întemeiate motive de a se înșela asupra calității mărfurilor, căci numai la un mic număr de colete s'a constatat diferențe, iar diferența stabilită la cele patru declarațiuni menționate este cu totul mică;

Considerând că, în controlarea motivelor invocate, Curten, stabilind că inculpatul Sâmboteanu n'a operat fals cu lichidările model No. X, în condițiunile celorlalți taxatori inculpați; că, în adevăr, în zece cazuri anume semnalate în instanță, verificările sunt scrise de alți taxatori; și, în fine, că în cazurile operate de inculpat, atât prin neînsemnătatea daunei cauzate fiscolei cât și prin micul număr de colete găsite cu diferență din numărul total al coletelor cuprinse în sus zisele declarațiuni, își formează convingerea că inculpatul a putut fi în eroare și deci să creadă în sinceritatea declarațiunilor ce i se făcuse de către Bernard, mai ales întâmplându-se că uzând de facultatea ce-i acordă legea, să verifice din numărul total de colete cuprinse într'o declarațiune tocmai acele ce erau conforme în realitate cu cele ce se declarase, așa că dovada propusă devine inutilă;

Considerând că, nedovedită fiind intențiunea frauduloasă a inculpatului, și întrucât este clar că dânsul putea să comită delictul chiar făcând o greșală inerentă exercițiului funcțiunii sale de taxator, caz în care din cercetarea împrejurărilor găsește că se află inculpatul, nu i se mai poate aplica pedeapsa prescrisă de art. 43 din legea vamală, pentru că infracțiunea prevăzută de acest text nu este decât o varietate, o specie excepțională a delictului comun de fals; și, deci, și pentru existența acestui delict se cer aceleași elemente de drept comun și în special intențiunea frauduloasă de a favoriza taxarea mărfurilor. Dealtmintrelea, din însăși dispozițiunile legii vamale rezultă necesitatea elementului intențiunii, căci legiuitorul special a găsit necesar de a prevedea formal în art. 215 derogarea dela acest principiu comun, când este vorba de contravențiunile vamale propriu zise și contrabande.

Considerând că, în fața celor expuse, inculpatul urmează a fi achitat de faptul ce i se impută, dar întrucât declarațiunile prezentate de Bernard s'au găsit false și aceasta a motivat și verificările false imputate lui Sâmboteanu, urmează a răspunde și de acest fapt și a fi condamnat către Stat la diferența sumei fraudate în afară de 4500 lei, solidar cu patronul său Moiescu, găsit culpabil în fapt.

În privința inculpaților Gustav Schiller și Alexandru Simionescu:

Având în vedere că acestor inculpați li se impută, celui întâi Schiller pentru că la 28 Februarie 1908, în calitate

de intermediar a lui Jacques Rosenberg, a prezentat declarațiunea de import No. 43923 în dublu exemplar și de conivență cu taxatorul Domide și spre a fraudă fiscal, arată în declarația originală altă specie de mărfuri ca acea importată în realitate; așa că Domide taxează aceleași mărfuri în declarația originală ce trebuia să rămână la oficiu cu 165 lei 70 bani, încasați de Stat, iar în copie, scrisă tot de Schiller, cu conținut exact al mărfurilor, cu suma de 861 lei 35 bani. Diferența este susțrăasă de Domide, după cum arată însuși Schiller, și pentru ca acest din urmă să poată lua dela patronul său suma trecută ca plătită Statului după copia declarațiunii, Domide prezintă funcționarului Simionescu copia declarațiunii și astfel acesta eliberează chitanța pe suma întregă de 861 lei 35 bani, deși casa nu încasează decât 165 lei ce se găsește trecută în cotor, în dreptul chitanței menționate;

Considerând că culpabilitatea lui Schiller reese din mărturisirile sale că deși dânsul a declarat că întreaga sumă de 695 lei 35 bani cu care a fost frustat Statul s'a oprit de Domide, totuși este cert că dânsul a avut interes în această fraudă, căci nefiind procuratorul lui Rosenberg sau a altor comercianți ci numai tolerat nelegal la vamă, avea motiv de a combina fraudă ca să obție favoarea funcționarilor și să fie menținut în situațiunea sa de procurist, pentru care nu avea autorizarea regulată, și, în tot cazul, este posibilitate ca și dânsul să se fi împărtășit din suma fraudată cu Domide;

Că, în ce privește pe Simionescu, în vedere că în tot cursul instrucțiunii s'a dovedit că dânsul a scris numai chitanța sub No. 45487, că dat fiind dibăcia întrebuițată de Domide în toate celelalte verificări falsificate și împrejurarea că nici Schiller nu-l arată să fi avut vr'un interes în afacere, devine îndoioasă culpabilitatea acestuia, fiind verisimilă explicațiunea ce o dă inculpatul în sensul că neputându-și închipui plăsmuirea operată de colegul său și în numeroasele lucrări ce le avea, a fost indus în eroare, a eliberat chitanța incriminată după copia declarațiunii, iar în cotorul registrului de chitanțe a trecut posterior suma încasată în realitate de oficiul vamal, după declarația originală.

În ce privește pe șefii de vamă St. Stamate, Gh. Lazăr și I. Ionescu:

Având în vedere că, după cum rezulă din sentința tribunalului, deși dânsii au pus vize pe declarațiile de import incriminate, și la contra-revizia ce se face mărfurilor au permis eșirea lor din vamă, totuși întrucât complicitatea lor la fraude nu este stabilită, urmează a fi menținută achitarea celor doi dintâi, respingându-se în această privință apelul d-lui prim-procuror al tribunalului Ilfov, și a se declara stinsă acțiunea publică în privința lui Theodor Ionescu, încetat din viață în cursul procesului;

Având în vedere că Curtea menținând circumstanțele ușurătoare acordate de prima instanță în privința inculpaților găsiți culpabili, găsește că este loc a reduce pedepsele, a acorda aceleași circumstanțe și lui Gherșiu Bernard, și a absolvi pe Moisescu, așa că acelaș apel al Ministerului public, tinzând la sporirea pedepselor, urmează a fi respins;

Având în vedere că inculpații urmează a fi condamnați și la daunile către Stat, potrivit fraudelor săvârșite de fiecare, și cheltuelile de urmărire, iar Gherșiu Bernard și Moisescu la suma întreagă de 11.700 lei, și la cheltuelile prevăzute și în sentința primei instanțe, respingându-se apelul Ministerului de finanțe în privința cererii făcute și menținută la Curte pentru daune morale, care n'au fost dovedite.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier D. G. Maxim, admite în parte apelul, etc.

Semnați: D. G. Maxim, Ar. Alexandrescu, Th. A. Brăiloiu

Opiniune

D-l consilier Al. G. Negrescu, care a făcut opinie separată, a fost pentru achitarea tuturor inculpaților din lipsă de probe suficiente.

JURISPRUDENȚA STRAINA

TRIBUNALUL IMPERIULUI GERMAN

— 18 Martie 1909 —

COTITATE DISPONIBILĂ. — ÎNSTRĂINARE CU REZERVA UNUI DREPT DE ABITAȚIE. — APLICAREA ART. 918 C. FR. (845 C. CIVIL ROMÂN).

Art. 918 din codul civil (al nostru 845) nu se aplică înstrăinărilor cu rezerva unui drept de abitație.

Observație. — Art. 845 neprevăzând decât înstrăinările cu rezerva unui uzufruct, și acest text fiind de strictă interpretare, cu drept cuvânt s'a decis că el nu este aplicabil la vânzarea făcută cu rezerva unui drept de uz sau de abitație. Vezi în acest sens o altă decizie a aceluiaș tribunal, *Pand. Périod.* 1889. 5. 10. Cpr. *Pand. fr.*, v^o *Donations et testaments*, I, 2968; *Cas. fr. D. P.* 84. 1. 253. Vezi și D. Alexandresco, tom. IV, pg. 347, nota 1 (ed. 1-a).

S. R.

BIBLIOGRAFIE

A apărut:

EXECUȚIUNEA SILITA

VOLUMUL I

Coprinzând: Principii generale.— Spiritul legilor de execuțiune silită. Condițiuni pentru a face o urmărire.— Teoria contestațiunilor.

DE

DEMETRU NEGULESCU

Profesor universitar

Avocat

Prețul Lei 4,50

De vânzare la Tipogr. Gutenberg, J. Göbl S-sori. București.